

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

28. jun – 2. jul 2021.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Jul 2021.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1

Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 02.07.2021	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.352,34	1,67%	39,05%
Dow Jones Industrial	SAD	34.786,35	1,02%	34,69%
NASDAQ	SAD	14.639,33	1,94%	43,42%
Dax 30	Nemačka	15.650,09	0,27%	24,12%
CAC 40	Francuska	6.552,86	-1,06%	29,78%
FITSE 100	Velika Britanija	7.123,27	-0,18%	14,15%
NIKKEI 225	Japan	28.783,28	-0,97%	29,97%
Shanghai Composite	Kina	3.518,76	-2,46%	13,85%

Izvor: Bloomberg.

1.3

Kretanja na FX tržištu

EUR			USD				
Kurs		Promena EUR u %		Kurs		Promena USD u %	
		1w	YoY			1w	YoY
EUR/USD	1,1844	-0,78%	5,48%	USD/EUR	0,8443	0,79%	-5,20%
EUR/GBP	0,8580	-0,09%	-4,78%	USD/GBP	0,7245	0,71%	-9,72%
EUR/CHF	1,0927	-0,21%	2,85%	USD/CHF	0,9226	0,58%	-2,49%
EUR/JPY	131,73	-0,43%	9,05%	USD/JPY	111,22	0,35%	3,37%
EUR/CAD	1,4620	-0,38%	-4,21%	USD/CAD	1,2343	0,40%	-9,20%

Izvor: Bloomberg.

1.4

Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR			LIBOR								
				USD		GBP		CHF				
	nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.	
		1w	YoY									
O/N	-0,57%	0,0	-1,7	0,05%	0,0	-6,0	0,05%	0,0	-1,1	-0,73%	0,0	-6,1
1M	-0,56%	0,7	-4,3	0,10%	0,7	-6,3	0,06%	0,0	-2,8	-0,81%	-0,1	-2,8
3M	-0,55%	-0,8	-12,9	0,14%	-0,8	-16,1	0,08%	-0,2	-7,2	-0,75%	0,1	-7,5
6M	-0,51%	0,1	-21,7	0,16%	-0,3	-22,1	0,11%	-0,8	-16,8	-0,71%	-0,2	-8,2
12M	-0,49%	-0,7	-25,2	0,24%	-0,5	-28,9	0,17%	-0,5	-25,3	-0,59%	0,0	-11,9

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci a ESTR, SOFR, SONIA i SARON za O/N.

Izvor: Bloomberg.

1.5

Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q3 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12.09.19.	22.07.21.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00-0,25	-1,00	15.03.20.	28.07.21.	0,00-0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19.03.20.	05.08.21.	0,10
Banka Kanade	0,25	-0,50	27.03.20.	14.07.21.	0,25
Švajcarska nacionalna banka	-0,75	-0,50	15.01.15.	23.09.21.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,52% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,1808 do 1,1945 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1844 do 1,1923 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Kretanje valutnog para tokom ovog izveštajnog perioda uglavnom je bilo pod uticajem vesti o velikom porastu novozaraženih virusom korona, odnosno širenjem delta soja virusa korona, koje je najizraženije u Aziji (Indonezija, Malezija, Tajland), ali i u drugim delovima sveta (u Australiji je višemilionski grad Sidnej ponovo uveo restriktivne mere i karantin). Pored toga, u fokusu tržišta bili su i novi podaci sa američkog tržišta rada na kraju nedelje, koji će uticati na očekivanja investitora kada bi FED mogao početi sa zaoštravanjem monetarne politike (znatniji oporavak tržišta rada u SAD mogao bi se nadovezati na već izražene inflatorne pritiske i primorati FED da poveća referentnu stopu ranije od planiranog).

U takvim okolnostima dolar je uglavnom jačao prema evru tokom čitave nedelje. Na jačanje dolara, pored efekta sigurnog utočišta (*safe haven*) u uslovima veoma izražene averzije prema riziku zbog nepovoljne pandemijske situacije, uticali su i objavljeni ekonomski pokazatelji, koji su nastavili da ukazuju na oporavak američke ekonomije.

U izveštajnom periodu evro je oslabio prema dolaru za 0,52%.

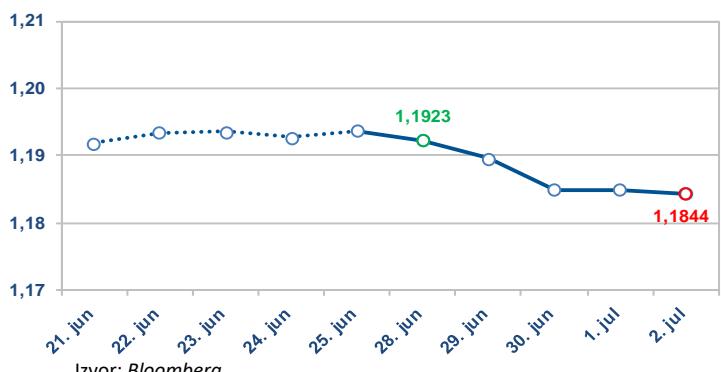
Pokazatelj proizvodne aktivnosti u oblasti koju pokriva FED iz Dalasa u junu iznosi 31,1, što je nešto ispod očekivanja (32,5), ali se nalazi u pozitivnoj zoni, ukazujući na poboljšanje u poslovnom okruženju. Indeks poverenja potrošača u SAD u junu povećan je na 127,3 (prethodnog meseca 120,0). Komponenta procene trenutne situacije povećana je na 157,7 (sa 148,7 u maju), dok je komponenta očekivanja porasla na 107,0 (sa 100,9). Broj radnih mesta u privatnom sektoru SAD (*ADP Employment change*) u junu je povećan za 692 hiljade, što je više od očekivanih 600 hiljada, i ukazuje na dalji napredak na tržištu rada u SAD tokom juna.

S druge strane, evro je najveći rast ove nedelje ostvario u četvrtak tokom prve polovine dana, nakon objave podataka da je stopa nezaposlenosti u zoni evra smanjena na 7,9% u maju, nakon 8,1% u aprilu. Nezaposlenost je smanjena u svim vodećim ekonomijama zone evra: u Nemačkoj (sa 3,8% na 3,7%), Francuskoj (sa 7,8% na 7,5%), Italiji (sa 10,7% na 10,5%) i Španiji (sa 15,5% na 15,3%). Međutim, jačanje evra je bilo kratkog daha, jer je u drugoj polovini dana dolar ponovo počeo da jača uoči objave zvaničnih podataka sa američkog tržišta rada, pa je kurs EUR/USD u četvrtak završio na istom nivou kao i prethodnog dana (1,1849 dolara za evro).

Dolar je nastavio da jača i u petak, pa je vrednost valutnog para dostigla najnižu vrednost ove nedelje (tokom perioda trgovanja) od 1,1808 dolara za evro.

1.6

Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

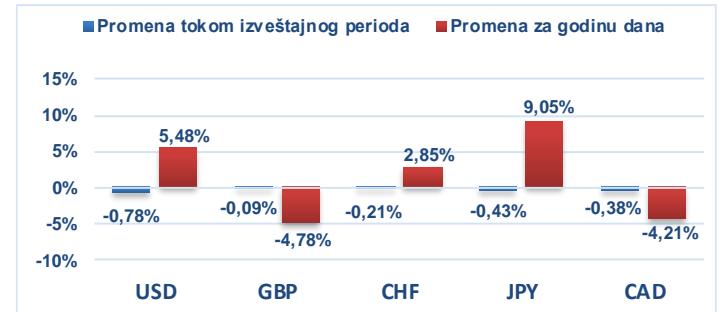
1.7

Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8

Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

U petak su objavljeni podaci da je broj radnih mesta van poljoprivrednog sektora u SAD (*NFP – Non-Farm Payrolls*) u junu povećan za 850 hiljada u odnosu na maj, više od očekivanja (720 hiljada). Ipak, stopa nezaposlenosti u SAD u junu je neočekivano povećana na 5,9% (očekivan je pad na 5,6% sa 5,8% u maju). Uprkos snažnom rastu zaposlenosti od početka godine, broj radnih mesta i dalje je za oko 6,8 miliona ispod nivoa na kome je bio pre izbijanja pandemije.

Neposredno nakon objave ovih podataka dolar je oslabio, pa je kurs EUR/USD izveštajni period završio na nivou od 1,1844 dolara za evro (najniža vrednost na zatvaranju za period).

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajne nedelje nisu znatnije promenjeni na kraćem delu krive, dok su na dužem delu smanjeni. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 3 b.p., na 0,24%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 10 b.p., na 1,43%.

Prinos je smanjen usled rebalansiranja portfolija na kraju meseca i drugog tromesečja, kao i pred produženi praznični vikend u SAD (Dan nezavisnosti). Takođe, prinosi su smanjeni u petak, nakon objave podataka s tržišta rada, koji su, iako su bili snažni, ostavili neizvesnost kako će FED reagovati.

Broj radnih mesta van poljoprivrednog sektora (NFP – Non-Farm Payrolls) u junu je povećan za 850 hiljada u odnosu na maj, što je najviše u poslednjih deset meseci i više od očekivanja (720 hiljada), nakon prošlomesečnog povećanja od 583 hiljade (revidirano sa 559 hiljada). Podaci ukazuju na to da su firme ostvarile veći uspeh u pogledu privlačenja radnika kako bi održale korak sa otvaranjem ekonomije. Rast broja zaposlenih bio je koncentrisan u dva sektora – u sektoru zabave i ugostiteljstva i javnom sektoru. Stopa nezaposlenosti u SAD u junu je povećana na 5,9%, sa 5,8% u maju, dok su očekivanja tržišta iznosila 5,6%. Stopa participacije nije promenjena, te je u junu iznosila 61,6%, pa se i dalje nalazi ispod nivoa od 63,3% pre pandemije. Zarade (po radnom satu) povećane su za 0,3% u odnosu na prethodni mesec, odnosno povećane su za 3,6% u odnosu na jun prošle godine. Uprkos snažnom rastu broja zaposlenih od početka godine, broj radnih mesta i dalje je za oko 6,76 miliona ispod nivoa iz februara 2020, pre izbijanja pandemije.

Broj radnih mesta van poljoprivrednog sektora u junu je povećan za 850 hiljada, najviše u poslednjih deset meseci.

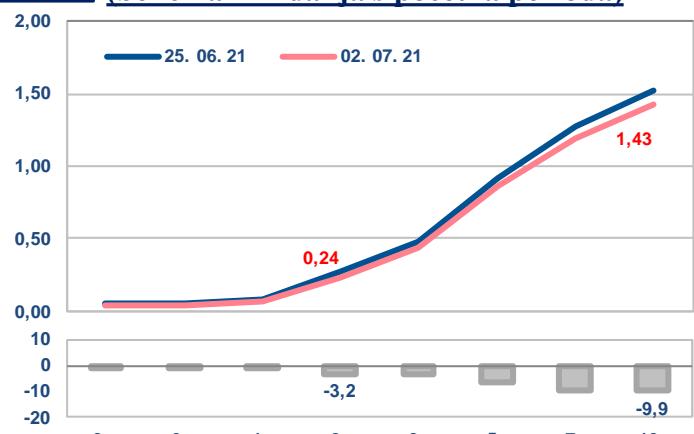
ISM indeks proizvodnog sektora u junu je imao vrednost od 60,6, nešto ispod očekivanja (60,9), nakon 61,2 u maju. Podaci ukazuju na ekspanziju trinaesti mesec zaredom, nakon kontrakcije u aprilu 2020, a rast je zabeležen kod 17 od 18 grana u okviru ovog sektora. Indeks novih porudžbina je smanjen (sa 67 na 66), a smanjeni su i indeks neizvršenih porudžbina (sa 70,6 na 64,5) i indeks isporuka (sa 78,8 na 75,8). Podaci ukazuju na to da su ograničenja na strani ponude i dalje ostala ekstremna u junu, ali se nazire njihovo ublažavanje. Indeks zaposlenosti smanjen je sa 50,9 na 49,9. S druge strane, indeks proizvodnje povećan je sa 58,5 na 60,8, a rast beleže i indeks zaliha (sa 50,8 na 51,1), novih izvoznih porudžbina (sa 55,4 na 56,2) i uvoza (sa 54 na 61). Indeks cena povećan je sa 88 u maju na 92,1 u junu, što je najviša vrednost u jula 1979. godine.

Indeks poverenja potrošača u junu je snažno povećan, na 127,3, dok je vrednost ovog pokazatelja za maj revidirana naviše (sa 117,2 na 120,0). Komponenta procene trenutne situacije ponovo je snažno povećana, na 157,7 (sa 148,7 u maju), kao i komponenta očekivanja, na 107,0 (sa 100,9). Na znatno poboljšanje sentimenta kod potrošača u SAD u junu, koje je prevazišlo sva očekivanja analitičara, uticao je povećani optimizam u pogledu stanja ekonomije i uslova na tržištu rada usled nastavka vakcinacije i otvaranja ekonomije.

Više zvaničnika FED-a tokom nedelje dalo je izjave u kojima su zatražili da smanjenje obima neto kupovine aktive u okviru programa kvantitativnih olakšica (trenutno na nivou od 120 milijardi dolara mesečno) započne uskoro, možda već ove godine.

1.9

Kriva prinos državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Broj radnih mesta van poljoprivrednog sektora, u 000	Jun	720	850	583
ISM indeks proizvodnog sektora	Jun	60,9	60,6	61,2
Indeks poverenja potrošača	Jun	119,0	127,3	120,0

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica ostali su skoro nepromjenjeni na kraćem delu krive, dok su na dužem delu smanjeni. Do pada prinosa došlo je u skladu s kretanjem u SAD, kao i usled zabrinutosti oko delta soja virusa korona i ubedenja da će ECB zadržati stimulativnu monetarnu politiku. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 2 b.p., na -0,67%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 8 b.p., na -0,24%.

Stopa inflacije u zoni evra u junu je iznosila 0,3% u odnosu na prethodni mesec, koliko je iznosila i u maju. U odnosu na isti mesec prethodne godine, stopa inflacije iznosila je 1,9%, u skladu sa očekivanjima, nakon 2,0% u maju. Inflacija energeta smanjena je sa 13,1% na 12,5% usled izlaska iz godišnjeg obračuna ekstremnog pada cena prošle godine i u narednom periodu može se očekivati njen dalji pad. Stopa bazne inflacije smanjena je sa 1,0% na 0,9%, što je pre svega posledica smanjenja inflacije usluga. Međutim, u narednim mesecima može se očekivati rast bazne inflacije, na šta će veliki uticaj imati efekat baze. Inflacija dobara je već povećana, sa 0,4% u aprilu na 1,2% u junu, što je rezultat viših proizvođačkih cena koje se prenose na potrošače, a nastavak ovog trenda može se očekivati i u narednim mesecima. Za sada većina pokazatelja ukazuje na to da će rast inflacije biti privremenog karaktera, ali su rizici usmereni na gore, što bi trebalo da drži ECB na oprezu.

Stopa inflacije u zoni evra u junu je iznosila 1,9% u odnosu na isti mesec prethodne godine.

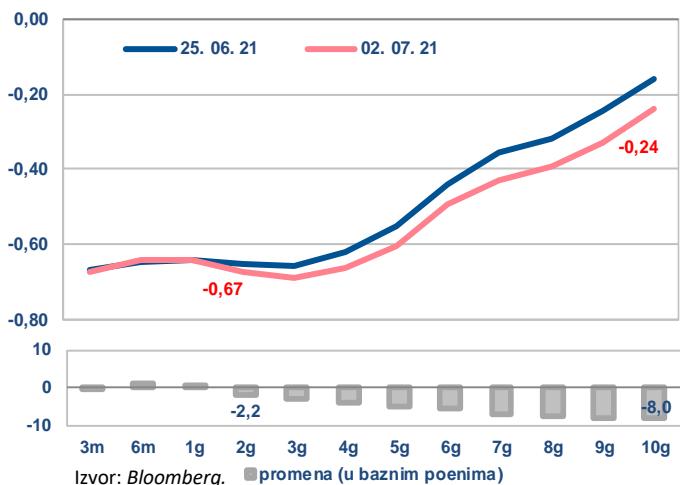
Stopa nezaposlenosti u zoni evra iznosi 7,9% u maju, što je ispod 8,1% u aprilu. Najviša stopa nezaposlenosti bila je tokom avgusta i septembra (8,5%), dok je pre pandemije bila na nivou od 7,1%. Među najvećim ekonomijama zone evra, stopa nezaposlenosti smanjena je u Nemačkoj (sa 3,8% na 3,7%), Francuskoj (sa 7,8% na 7,5%), u Italiji (sa 10,7% na 10,5%) i Španiji (sa 15,5% na 15,3%). Prestanak važenja šema skraćenog radnog vremena i potencijalni bankroti firmi mogli bi da ugroze oporavak tržišta rada, iako su izgledi poboljšani. Rast zarada i dalje je nizak, ukazujući na slabe inflatorne pritiske s tržišta rada.

Pokazatelj ekonomskog sentimenta (ESI) nastavio je snažan rast i u maju je povećan za 3,4 poena, na 117,9 za zonu evra, i za 3,0 poena na 117,0 u EU, čime se našao znatno iznad svog dugoročnog proseka i nivoa pre pandemije i beleži drugu najveću vrednost od 1985, od kada postoje podaci (viša vrednost zabeležena je jedino u maju 2000). Rast vrednosti indeksa bio je vođen rastom poverenja u uslužnom sektoru, ali i kod ostalih sektora (industrijski, maloprodajni i građevinski), kao i kod potrošača. Na nivou pojedinačnih zemalja, indeks se nalazi na najvišem nivou do sada u Nemačkoj, a povećan je i u Italiji, Holandiji, Francuskoj i Poljskoj, dok je među šest najvećih ekonomija EU, samo u Španiji smanjen.

Predsednik Bundesbanke Vajdman i **guverner Narodne banke Austrije Holcman** otvoreno su komentarisali mogućnosti ukidanja programa ECB-a za kupovinu aktive usled pandemije (PEPP) kako ekonomija napreduje. S druge strane, **član Izvršnog odbora ECB Paneta (iz Italije)** protiv je prernog povlačenja stimulativnih mera. **Guverner francuske centralne banke Vileroa de Galo** takođe se založio za „dodatane fleksibilnosti“ u kupovini aktive nakon krize, u pogledu obima i raspodele sredstava.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

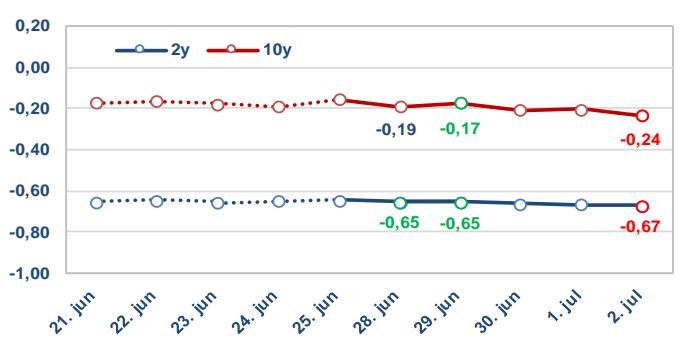
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa inflacije, YoY, zona evra, preliminarno	Jun	1,9%	1,9%	2,0%
Stopa nezaposlenosti, zona evra	Maj	8,0%	7,9%	8,1%
Indikator ekonomskog sentimenta, zona evra	Jun	116,5	117,9	114,5

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabralih zemalja u razvoju

2.1

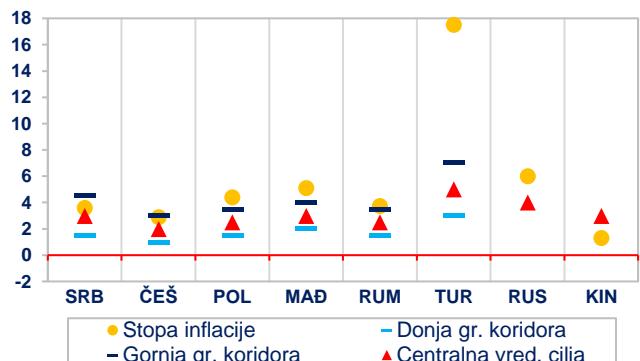
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj Q3, %)*
Srbija (NBS)	1,00	-0,25	10.12.20	8.7.21	1,00
Češka (CNB)	0,50	0,25	23.6.21	5.8.21	0,45
Poljska (NBP)	0,10	-0,40	28.5.20	8.7.21	0,10
Madarska (MNB)	0,90	0,30	22.6.21	27.7.21	0,90
Rumunija (NBR)	1,25	-0,25	15.1.21	7.7.21	1,25
Turska (CBRT)	19,00	2,00	18.3.21	14.7.21	18,40
Rusija (CBR)	5,50	0,50	11.6.21	23.7.21	6,05
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / *T3 2021. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu anketa iz juna 2021, osim za Srbiju (anketa iz aprila) i Češku, Madarsku i Rumuniju (ankete iz maja).

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Guverner centralne banke Rusije (CBR) Elvira Nabiullina u intervjuu je navela da je CBR spremna da razmotri povećanje referentne kamatne stope u rasponu od 25 b.p. do 100 b.p. (sa trenutnog nivoa od 5,50%) na narednom sastanku 23. jula. Podsećamo da je CBR od marta ove godine tri puta povećala referentnu stopu, za ukupno 125 b.p. Kao osnovni razlog za razmatranje daljeg povećanja referentne stope navode se inflatori pritisci i povišena inflaciona očekivanja – stopa inflacije u Rusiji tokom juna dostigla je nivo viši od 6% YoY, što je znatno iznad ciljane stope inflacije CBR-a od 4%, ali i najviši nivo inflacije od 2016. godine. Guverner Elvira Nabiullina istakla je da rast stope inflacije u Rusiji nije privremen, kao i da će centralna banka reagovati brzo, ali predvidivo i da će monetarna politika najverovatnije ostati osnovni instrument za borbu protiv inflacije. Takođe, navela je da će centralna banka Rusije na narednom sastanku revidirati naviše očekivanu stopu inflacije za 2021. godinu, kao i prosečnu očekivanu referentnu kamatnu stopu.

Centralna banka Turske (CBRT) 2. jula povećala je stopu obavezne rezerve na depozite u stranoj valuti za 200 b.p., pri čemu se ovo povećanje odnosi na sve ročnosti. Pored toga, CBRT je donela i odluku da će depoziti u stranoj valuti, koji se nakon 25. juna konvertuju u sredstva u lirama, biti izuzeti iz obaveze izdvajanja obavezne rezerve, kao i odluku o primeni više stope remuneracije na obaveznu rezervu u lirama za banke koje ostvare smanjenje udela deviznih i povećane udela depozita u lirama u ukupnim depozitima.

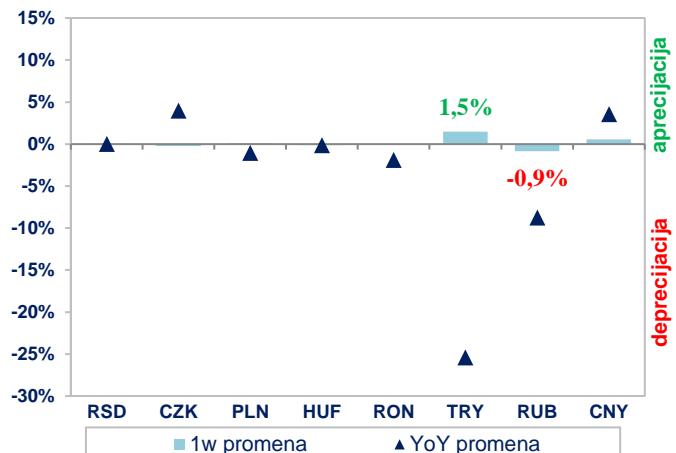
Kineski ekonomski oporavak nastavljen je u junu, pri čemu je proizvodni sektor uglavnom poslova punim kapacitetom, dok je tempo oporavka u uslužnom sektoru naglo usporio zbog novog širenja virusa korona. Zvanični PMI indeks proizvodnog sektora imao je vrednost od 50,9, u skladu sa očekivanjima i vrednošću u junu. PMI indeks uslužnog sektora smanjen je na 53,5, znatno ispod očekivanja i prethodnog podatka (55,3 i 55,2, respektivno).

Stopa rasta industrijske proizvodnje u Hrvatskoj u maju je bila na nivou od 15,8% međugodišnje, što je ispod nivoa od 17,3% iz aprila ove godine.

Preliminarna stopa inflacije u Poljskoj u junu je bila na nivou od 4,4% YoY, što je blago ispod nivoa od 4,7% YoY iz maja ove godine, kao i blago ispod očekivanja analitičara (4,6% YoY).

2.3

Promena lokalnih valuta izabralih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	3,290	-21,0	-42,0
Češka (2031)	1,722	1,9	95,4
Poljska (2030)	1,691	-13,4	34,5
Madarska (2033)	2,857	2,0	62,8
Rumunija (2030)	3,450	13,7	-43,9
Turska (2031)	16,860	35,0	517,0
Rusija (2030)	7,190	6,5	133,5
Kina (2030)	3,079	-1,2	22,1

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 0,27% i kretala se u rasponu od 1.763,17 do 1.782,01 američki dolar po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na rast cene zlata u posmatranom periodu uticali su sledeći faktori: inflatorna očekivanja u SAD; vesti da je vrlo zarazna delta varijanta virusa korona prisilila zemlje Azije i Evrope da odustanu od planova ponovnog otvaranja; saopštenje izdato iz Bele kuće o slanju posebnih lekarskih timova ka ugroženim tačkama širom SAD radi borbe protiv novog soja virusa; objavljivanje vrednosti podataka o broju radnih mesta van poljoprivrednog sektora (*Nonfarm Payrolls*), koji su pokazali veći uspeh firmi u privlačenju radnika da bi održale korak sa otvaranjem ekonomije. To je uticalo i na povećanje cene zlata, jer investitori smatraju da predsednik FED-a stavlja poseban naglasak na snažno tržište rada u SAD i da se drži stava o tzv. prelaznoj inflaciji.

Cena zlata je porasla za 0,27% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.782,01 USD/Oz.

Na povremeni pad cene zlata u posmatranom periodu uticali su sledeći faktori: smanjeno investiranje u ETF fondove sa zlatom kojima se trguje na berzi; jačanje vrednosti dolara, što zlato čini skupljim za vlasnike drugih valuta.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent porasla je za 0,82% i kretala se u rasponu od 74,35 do 76,40 američkih dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na rast cena nafte u posmatranom periodu uticali su sledeći faktori: snažni rast potražnje za gorivom u SAD i Kini; izjava generalnog sekretara *OPEC*-a da se očekuje rast potražnje za 6 miliona barela dnevno, od kojih 5 miliona treba da bude u drugoj polovini 2021; izveštaj Američkog instituta za naftu (*API*) o višem od očekivanog smanjenja nivoa zaliha nafte u SAD; projekcije Medunarodne agencije za energetiku (*IEA*) da će rast tražnje za naftom premašiti nivo ponude; vesti da je *OPEC+* u petak glasao da se proizvodnja poveća za oko 2 miliona barela dnevno od avgusta do decembra 2021, uz produženje roka za preostale rezerve sa aprila do kraja 2022. Ujedinjeni Arapski Emirati blokirali su odluke koje u okviru grupe *OPEC+* moraju biti jednoglasne.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.

Cena nafte je porasla za 0,82% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 76,40 USD/bbl.

Na ograničenje rasta cena nafte uticali su sledeći faktori: vesti o nastavku razgovora Irana i SAD o nuklearnom sporazumu, koji bi mogao dovesti do ukidanja sankcija na izvoz nafte iz Irana; širenje vrlo zarazne delta varijante virusa korona, koja uzrokuje nove blokade u mnogim zemljama, uz ograničenja potražnje za naftom; povećanje broja aktivnih naftnih platformi u SAD, prema podacima američke kompanije *Baker Hughes*.